

Motivering:

- A. Fornlämningsmiljö med gravrösen i synnerligen monumentalt läge
- B. Bymiljö från 1800-talet.

Uttryck för riksintresset:

- A. Klapperstensfält med gravrösen från bronsåldern.
- B. 1800-talsbebyggelse i Segeltorp av storbondekaraktär som ger en föreställning om att bönderna också var skeppare.

Fördjupning: (Text hämtad från det regionala kulturmiljöprogrammet)**Bjärehalvöns bronsålderslandskap**

Bjärehalvön är ett karakteristiskt bronsålderslandskap. Här finns stora gravhögar, gravrösen, fornåkrar och hällristningar. Det är framför allt det stora antalet bronsåldershögar som är utmärkande för området. Den tidiga bosättningen inom området var bland annat en följd av de goda betesmarkerna, det då varma klimatet och tillgången till fisk. De gynnsamma odlingsmöjligheterna tillsammans med närheten till havet gav stora försörjningsmöjligheter.

Under bronsåldern var kontakten med kontinenten omfattande och närheten till havet var en förutsättning för kommunikation. Bronset hade en viktig roll inte bara som material till statusföremål utan också i trosföreställningarna. Man offrade de skickligt tillverkade föremålen till högre makter i sjöar och vattendrag. Bostäderna under bronsåldern utgjordes av cirka 20-25 meter långa långhus där flera generationer levde tillsammans. De för Skåne så karakteristiska bronsåldershögarna, som byggdes framförallt under äldre bronsålder, återfinns oftast i de bördiga jordbruksbygderna i ett brett bälte längs kusterna med den största koncentrationen på Bjärehalvön.

Bronsålderns gravhög bestod vanligen av en torvbyggd jordhög med en central skelettgrav i form av en tråkista och ett täckande kärnröse i mitten. Runt högen fanns en kantkedja i form av stora stenar eller en kallmur. Högen byggdes på då den användes för sekundära brandgravar. Arkeologiska utgrävningar har visat, att högarna ofta innehåller rikt utrustade kvinnogravar. Det innebär att åtminstone vissa kvinnor kan ha haft en framträdande roll i samhället. Bronsålderns föreställningsvärld framstår som mycket rik på tidens hällristningar och i fyndmaterialen. På hällristningarna syns så kallade hjulkors, som tolkas både som soltecken och som vagnshjul, fotsulor, falliska män, yxor, och skepp. Skålgropar, små runda eller ovala försänkningar inhuggna i sten, hör även till denna föreställningsvärld. Skålgroparna har senare i historisk tid i folktron beskrivits som älvkvarnar. Bjärehalvön är ett av Nordens rikaste skålgropsområden

Gröthögarna

Gröthögarna, som ligger vid kusten mellan Torekov och Hovs hallar, är åtta i rad liggande gravrösen. De tillhör en i Skåne ovanlig fornlämningstyp och har närmast samband med kuströsen i Halland och Bohuslän, anlagda under bronsåldern. Inom området förekommer även andra fornlämningar, vanliga i Bjärebygden, såsom stensättningar, gravhögar, skålgropsförekomster och rösen.

Segeltorp

Vid kusten nordväst om Torekov ligger Segeltorp. Det är ett relativt flackt landskap som breder ut sig. Här har det sedan 1800-talet förekommit en kombination av jordbruk och skeppsnäring. Skeppsnäringens betydelse för Bjärehalvön är här tydlig genom de stora

kaptensgårdarna som ligger i byn. Kaptensgårdarna har ofta influenser utifrån genom skepparnas resor. Boningshusens panel är ljusmålade medan ekonomilängorna är röda. Bebyggelsestrukturen är föga påverkad av skiftesreformerna under 1800-talets början. Fägator ledde till en gemensam betesmark väster om byn.

Hovs hallar

Hovs hallar karakteriseras av de branta bergsstupen och en fantastisk utsikt från de vida enefäladerna ovan branterna. Den sönderklivna urbergsgnejsen har bearbetats av havets krafter. Lossbrutna block ligger i rasbranterna, andra har malts sönder och slipats till runda klapperstenar, som ligger i stora fält nere vid stranden. Kvar står klippartier, som motstått naturens krafter och bildat egendomligt formade raukar och grottor. Inom området finns ett stort antal fornlämningar, främst boplatser, gravhögar och stensättningar. En av högarna kallas för Ingefärahögen. Vid Smygeslätt finns lämningar efter en äldre fiskebosättning i form av tomtningar och rösen efter stolparna, som användes för torkning av nät. Hovs hallar är idag ett välbesökt rekreativt område med vandringsleder utmed havet.

